

การประกอบพิธีกรรมในเทศกาลไทปงกัลที่วัดพระศรีมหาอุมาเทวี

Rituals in Thai Pongal festival at Srimahaumadevi temple

ดร. ชีระนันท์ วิชัยดิษฐ์¹

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้เป็นบทความที่นำเสนอการประกอบพิธีกรรมในเทศกาลไทปงกัลที่วัดพระศรีมหาอุมาเทวี ซึ่งเทศกาลไทปงกัลเป็นเทศกาลที่ชาวทมิฬในอินเดียได้จัดขึ้นเพื่อระลึกถึงพระคุณของพระอาทิตย์และวัวควายที่ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรของตนอุดมสมบูรณ์ และเมื่อชาวทมิฬอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยก็ได้นำเทศกาลไทปงกัลเข้ามาด้วย อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า คติความเชื่อและการประกอบพิธีกรรมในเทศกาลไทปงกัลที่วัดพระศรีมหาอุมาเทวีแตกต่างจากคติความเชื่อและการประกอบพิธีกรรมในเทศกาลไทปงกัลในอินเดีย โดยปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างนี้ เกิดจากการดำเนินชีวิตที่ต่างกัน ซึ่งส่งผลให้คติความเชื่อในเทศกาลไทปงกัลที่วัดพระศรีมหาอุมาเทวีเป็นคติความเชื่อทางศาสนาเท่านั้น และช่วงระยะเวลาการประกอบพิธีกรรมก็สั้นกว่าในอินเดีย รวมถึงการประกอบพิธีกรรมโดยพราหมณ์และการแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมพิธีโดยมีเงินเป็นปัจจัยสำคัญ ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์เดิมของการประกอบพิธีกรรมในเทศกาลไทปงกัลไปอย่างสิ้นเชิง

คำสำคัญ: ไทปงกัล; วัดพระศรีมหาอุมาเทวี; ทมิฬ

¹อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

E-mail: chunengja@yahoo.co.th

Abstract

This article presents Rituals in Thai Pongal festival at Srimahaumadevi temple. Thai Pongal festival is harvest festival and thanks for Surya, God of the sun and cattle who help human's agriculture good. Then Tamil people migrated to Thailand they also bring Thai Pongal festival. However, in this case shows a different of believe and rituals in Thai Pongal festival at Srimahaumadevi temple and believe and rituals in Thai Pongal festival in India. The important thing it make different is culture, and make believe in Thai Pongal festival at Srimahaumadevi temple is only religion believe. And rituals period at Srimahaumadevi temple are shorter than rituals period in India. Include rituals by bramans and separate a group of worship by money, there chance the original reason of rituals in Thai Pongal festival completely.

Keywords: Thai Pongal; Srimahaumadevi temple; Tamil

บทนำ

พิธีไทโปงกัล เป็นพิธีกรรมหนึ่งในศาสนาฮินดู ที่ปรากฏอยู่ทางอินเดียใต้ โดยเฉพาะชาวทมิฬ จัดขึ้นราวกลางเดือนมกราคมของทุกปี เป็นพิธีกรรมที่ประกอบขึ้นเพื่อระลึกถึงพระคุณของธรรมชาติที่ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรอุดมสมบูรณ์ โดยพิธีกรรมสำคัญที่ชาวฮินดูทมิฬจะประกอบขึ้นในพิธีไทโปงกัล คือ การนำข้าวใหม่ที่ได้จากการเก็บเกี่ยวหุงถวายแด่พระอาทิตย์

เมื่อชาวอินเดียใต้ได้อพยพไปอยู่ตามพื้นที่ต่าง ๆ ของโลก รวมถึงประเทศไทย ก็ได้นำคติความเชื่อ รวมถึงการประกอบพิธีกรรมติดตัวไปด้วย โดยในประเทศไทยนั้น ชาวอินเดียใต้ได้ร่วมกันสร้างศาสนสถานขึ้นเพื่อใช้ในการประกอบพิธีกรรม คือวัดพระศรีมหาอุมาเทวี ซึ่งเป็นศาสนสถานของชาวฮินดูทมิฬเพียงแห่งเดียวของประเทศไทย และพิธีไทโปงกัลก็ถือเป็นพิธีกรรมหนึ่งที่ชาวฮินดูทมิฬในประเทศไทยประกอบขึ้นที่วัดพระศรีมหาอุมาเทวี

บทความนี้จึงมุ่งเสนอการประกอบพิธีในเทศกาลไทพองกัล หรือพิธีหุงข้าวทิพย์ที่วัดพระศรีมหาอุมาเทวี ซึ่งเป็นพิธีที่ทางวัดจัดขึ้นทุกปี และเป็นพิธีกรรมหนึ่งที่ถือเป็นการแสดงถึงอัตลักษณ์ของชาวทมิฬ โดยผู้เขียนได้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการประกอบพิธีกรรม รวมถึงผู้ที่เข้าร่วมพิธีกรรม โดยใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม แล้วนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับพิธีกรรมในเทศกาลไทพองกัลที่จัดขึ้นในประเทศอินเดีย และเพื่อให้ผู้คนในสังคมได้เข้าใจถึงจุดประสงค์ในการประกอบพิธีไทพองกัล ซึ่งนำไปสู่ความเข้าใจวิถีชีวิตชาวฮินดูทมิฬที่อาศัยร่วมอยู่กับผู้คนกลุ่มอื่น ๆ ในประเทศไทย

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการประกอบพิธีกรรมในเทศกาลไทพองกัล

ไทพองกัล (Thai Pongal, **தை பொங்கல்**) เป็นเทศกาลที่เกี่ยวข้องกับการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของชาวทมิฬ โดยปกติแล้วจะเฉลิมฉลองตั้งแต่ 4 วันขึ้นไป และจัดในช่วงวันที่ 13-16 มกราคมของทุกปี ซึ่งตรงกับวันสุดท้ายของเดือนมากาซี (Maargazhi) ถึงสามวันแรกของเดือนไท (Thai,

தை) ตามปฏิทินทมิฬเป็นวันเฉลิมฉลอง และจะนำผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะข้าวใหม่มาหุงบูชาพระอาทิตย์ที่ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรของมนุษย์มีความอุดมสมบูรณ์ดี

ต้นกำเนิดของเทศกาลไทพองกัลนั้นสันนิษฐานว่าเกิดขึ้นมาแล้วกว่า 1,000 ปี โดยหลักฐานที่ปรากฏเกี่ยวกับเทศกาลการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตรในอาณาจักรโจฬะยุคกลางมีชื่อว่า ปุททิวู (Puthiveedu) นอกจากนี้ชาวทมิฬยังเชื่อว่าพิธีพองกัลป็คือ พิธีมกรสังคราติ หมายถึง วันแรกที่ดวงอาทิตย์ย้ายเข้าราศีมกรตามหลักดาราศาสตร์ฮินดูโบราณ

เดือนไท (Thai, **தை**) ตามปฏิทินของชาวทมิฬคือเดือนที่สิบ ส่วนพองกัลในความหมายทั่วไปคือ การเฉลิมฉลองหรือเทศกาล แต่ในความหมายจำเพาะนั้นหมายถึง การเคี้ยวหรือหมายถึง อาหารหวานประเภทหนึ่งที่หุงข้าวเนย น้ำตาลมะพร้าว และธัญพืชกับนมให้เคี้ยวโดยปกติแล้วพองกัลถือเป็นอาหารเช้าของชาวทมิฬ ทั้งนี้ อาจมีการปรุงรสในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การใส่พริกไทยหรือมะขาม เป็นต้น (ดิรูมาลย์ แกเลอเรีย, 2558)

ทั้งนี้ เทศกาลไทพองกัลของชาวทมิฬ² ยังมีชื่อเทศกาลที่เรียกกันต่างออกไปตามพื้นที่

ต่าง ๆ ของประเทศอินเดีย ดังนี้ (อาศรมศรีจักรนาท, 2556)

เทศกาลมกรสังกราติ เป็นชื่อเทศกาลที่เรียกกันในเรื่องกรรมกฎะ โอริสสา มัชยประเทศ มหาราษฎร์ มณีปุระ เตลังคัณ และอุดรประเทศ รวมถึงในประเทศเนปาล

เทศกาลอุดรยัน เป็นชื่อเทศกาลที่เรียกกันในรัฐคุชราต และราชาสถาน

เทศกาลโหริ เป็นชื่อเทศกาลที่เรียกกันในรัฐหรยัน หิมาจัลประเทศ และปัญจาบ

เทศกาลมาฆิพู หรือโกคิลิพู เป็นชื่อเทศกาลที่เรียกกันในรัฐอัสสัม

สำหรับวันต่าง ๆ ในช่วงเทศกาลไทโปกัล ชื่อเรียกเฉพาะ ดังนี้

วันโกคิ เป็นวันก่อนหน้าการจัดเทศกาลไทโปกัล ในวันนี้ผู้คนจะเริ่มใช้สิ่งของในชีวิตประจำวันขึ้นใหม่ และเผาของเก่าที่ไม่ใช้แล้วในตอนเช้า รวมถึงการทำความสะอาดบ้าน นอกจากนี้ ผู้คนยังระบายสีบนเขาวัวและควายอีกด้วย ในบางพื้นที่ ยังถือเป็นวันที่ผู้ใหญ่จะให้เงินแก่เด็ก ๆ โดยเด็ก ๆ อาจเก็บเงินไว้หรือนำเงินนั้นไปซื้อผลไม้มารับประทาน ทั้งนี้ยังถือกันว่าวันโกคิเป็นวันที่ผู้คนจะทำการบูชาพระอินทร์ซึ่งเป็นเทพแห่งฝนตามความเชื่อ

ดั้งเดิมอีกด้วย (สมบัติ พลายน้อย, 2543, หน้า 479)

วันไทโปกัล จะเป็นวันที่ถือได้ว่ามีความสำคัญที่สุด โดยผู้คนจะเริ่มหุงข้าวที่ได้จากการเก็บเกี่ยวใหม่ๆ ระหว่างหุงข้าว ผู้คนจะรินน้ำจากหอยสังข์พร้อมทั้งตะโกนว่า “โปกัล โอ โปกัล” หลายครั้งจนข้าวสุก เมื่อข้าวสุกแล้ว ก็จะนำข้าวนั้นไปบูชาพระอาทิตย์ แล้วค่อยนำข้าวมาแจกจ่ายให้กับคนในหมู่บ้านพร้อมทั้งอาหารหวานประเภทอื่น ๆ ในวันนี้ ผู้คนยังประดับตกแต่งบ้านด้วยใบกล้วยและใบมะม่วง รวมถึงการตกแต่งพื้นตรงทางเข้าบ้านด้วยผงแป้งข้าวที่ผสมสี เรียกว่า โกลัมหรือรังโคลี

รังโคลีที่ใช้ในเทศกาลโปกัล

การหุงข้าวโป่งกัล

วันมาตุโปงกัล เป็นวันที่ผู้คนจะทำขวัญ วัวควาย อันเป็นการระลึกถึงพระคุณสัตว์ เหล่านี้ที่ให้น้ำนม เป็นแรงงานในการทำ การเกษตร และเป็นพาหนะให้กับมนุษย์ โดย ตกแต่งวัวควายด้วยน้ำมันกับน้ำมัน รวมถึง ให้วัวควายกินข้าวโป่งกัล น้ำตาลมะพร้าว น้ำผึ้ง และผลไม้ประเภทต่าง ๆ พอถึงช่วงเย็น ผู้คนจะบูชาพระคเณศ แล้วจุดคบไฟจาก ทางมะพร้าวแล้ววนรอบวัวควาย 3 รอบ จากนั้นเอาคบไฟดังกล่าวไปทิ้งที่ชายขอบ หมู่บ้าน ซึ่งเป็นความเชื่อเรื่องการขับไล่สิ่ง ชั่วร้ายที่ทำให้วัวควาย รวมถึงคนในหมู่บ้าน

เจ็บป่วย ในวันนี้ยังมีการละเล่นประเภทต่าง ๆ เช่น การแข่งขันจับวัวหรือควายป่า เป็นต้น

นอกจากนี้ ในวันมาตุโปงกัลยังมีพิธี “กานูปิดิ” (Kanupidi) ซึ่งเป็นพิธีที่ผู้หญิงและ เด็กสาวจะให้อาหารนก สวดขอพรให้พี่ชาย อายุมั่นคงขยัน ในพิธีนี้ ผู้หญิงและเด็กสาวจะ หุงข้าวที่ผสมกับผัก ถั่วลิสง ใบขมิ้น และจิง โดยระหว่างการหุงข้าวผู้หญิงจะขอพรให้ ความสัมพันธ์ระหว่างตนกับพี่ชายแน่นแฟ้น ขึ้น อันเป็นการแสดงถึงสายสัมพันธ์ที่ดีใน ครอบครัว (Thai Pongal, 2015)

วันกานูบงกัล เป็นวันสุดท้ายของเทศกาลไทบงกัล คำว่า “กานู” ในภาษาทมิฬหมายถึงการเยี่ยมชม ซึ่งก็คือวันที่เหล่าญาติมิตรที่อยู่ตามที่ต่าง ๆ จะกลับมาพบกันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตา พี่ชายจะให้ของขวัญ เช่น เสื้อผ้า เงิน และอาหารแก่น้องสาวที่เพิ่งแต่งงาน ส่วนคนที่อาศัยอยู่ในตัวเมืองจะถือว่าวันนี้เป็นวันพักผ่อน โดยผู้คนมักจะไปเที่ยวตามชายหาดหรือสวนสาธารณะ นอกจากนี้ วันนี้ยังเป็นวันที่ผู้คนนิยมรับประทานอ้อยอีกด้วย

จากรายละเอียดดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าเทศกาลไทบงกัลในประเทศอินเดียมีจุดประสงค์เพื่อการระลึกถึงพระคุณของสิ่งต่าง ๆ ได้แก่ พระอาทิตย์และวัวควาย อันเป็นสิ่งที่ทำให้การทำเกษตรกรรมสำเร็จได้ผลผลิตตามที่ตนเองต้องการ รวมถึงเป็นวันที่เหล่าญาติมิตรกลับมาพบหน้ากัน และการประกอบพิธีมงคลต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงคติความเชื่อด้านการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ที่ต้องพึ่งพาธรรมชาติและความร่วมมือกันในหมู่เครือญาติที่หากไม่มีปัจจัยเหล่านี้ ผู้คนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมก็อาจไม่ได้ผลผลิตตามที่ตนเองต้องการ

ประวัติวัดพระศรีมหาอุมาเทวี

วรรณพรรณ เรื่องทรัพย์ (2547, หน้า 22-23) กล่าวถึงประวัติวัดพระศรีมหาอุมาเทวีไว้ว่า วัดพระศรีมหาอุมาเทวี เป็นเทวาลัยในศาสนาฮินดู นิกายศักติ ตั้งอยู่เลขที่ 2 ถนนปิ่นแขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ผู้คนทั่วไปเรียกกันว่า “วัดแขกสีลม” โดยวัดดังกล่าวนี้ ชาวทมิฬเป็นผู้สร้างขึ้นเมื่อสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 มีจุดประสงค์เพื่อเป็นศูนย์รวมทางจิตใจของชาวอินเดียย่านสีลมที่นับถือศาสนาฮินดูในเวลานั้น แต่เดิมการสร้างวัดพระศรีมหาอุมาเทวีเป็นเพียงลักษณะศาลเล็ก ๆ ในไร่อ้อย (ปัจจุบันคือด้านหลังเทวาลัยวัดพระศรีมหาอุมาเทวี) เพื่อประดิษฐานพระแม่ศรีมหามารีอัมมัน (Sri Mariamman) หรือพระศรีมหาอุมาเทวีตามคติความเชื่อของชาวอินเดียได้

ต่อมาในปี พ.ศ. 2438-2443 ชาวอินเดียได้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครได้รวมตัวกันบริจาคเงินเพื่อซื้อที่ดินบริเวณถนนปิ่นเพื่อสร้างเทวาลัย ซึ่งแต่เดิมพื้นที่ดังกล่าวเป็นสวนผักของนางปิ่น อุปการโกษา จำนวน 292 ตารางวา โดยมีนายไวยดี ปะเดียอะจิ นายนารายเจติ นายโกบาระดี และสานุศิษย์ที่มีจิตศรัทธา

จำนวนหนึ่งเป็นผู้นำในการก่อตั้งเทวาลัย รวมถึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อบริหารจัดการเทวาลัยอีกด้วย

ในปี พ.ศ. 2458 ทางคณะกรรมการบริหารเทวาลัยได้จดทะเบียนเป็นมูลนิธิพระศรีมหา-มารีอัมมัน นอกจากนี้ คณะกรรมการบริหารเทวาลัยยังเริ่มนำเทวรูปต่าง ๆ จากประเทศอินเดียมาประดิษฐาน รวมถึงเทวรูปที่สร้างจากหินแกรนิตสีดำแห่งเมืองมัทราส³ เมื่อมีเทวรูปเพื่อใช้เป็นสัญลักษณ์แทนองค์เทพในการประกอบพิธีกรรมแล้ว คณะกรรมการเทวาลัยก็ได้จัดหาพราหมณ์ผู้ประกอบพิธีกรรม ซึ่งในขณะนั้นเรียกว่า กุรุกัล (Gurugal) และปุจารี (Pujari) มาจากประเทศอินเดีย

จนในปี พ.ศ. 2498 คณะกรรมการและเหล่าศาสนิกย์ได้สร้างองค์พระพุทธรูปขึ้นประดิษฐานไว้ในเทวาลัย ได้รับการขนานนามว่า “หลวงพ่อชินราชวัดแขก” เพื่อแสดงถึงการผสมผสานระหว่างคติความเชื่อของชาวฮินดูกับชาวพุทธ ทั้งนี้ ตามคติฮินดูเชื่อว่าพระพุทธรูปเจ้าถือเป็นปางที่ 9 ของพระวิษณุ นอกจากนี้ ทางคณะกรรมการเทวาลัยยังประกอบพิธีกรรมบางพิธีที่เกี่ยวข้องกับพุทธ

ศาสนา เช่น งานทอดกฐิน หรืองานวันวิสาขบูชา เป็นต้น

การประกอบพิธีกรรมในเทศกาลไทพงกัลที่วัดพระศรีมหาอุมาเทวี

การประกอบพิธีกรรมไทพงกัลที่วัดพระศรีมหาอุมาเทวี จัดขึ้นในวันแรกที่ย้ายเข้าราศีเมศตามหลักโหราศาสตร์ (ในปี พ.ศ. 2558 ตรงกับวันที่ 15 มกราคม) โดยบริเวณที่ใช้ประกอบพิธีกรรมประกอบด้วยเทวรูปพระศรีมหาอุมาเทวี 1 องค์ ต้นอ้อย 3 ต้นวางจัดกันเป็นแนวตั้ง ที่พื้นเขียนสีด้วยสีฝุ่นเป็นรูปพระอาทิตย์อยู่ทางด้านขวามือของเทวรูป พระจันทร์อยู่ทางด้านซ้ายมือของเทวรูป ต้นมะพร้าว ต้นอ้อย ลายพันธุ์พืชต่าง ๆ หงส์ นกยูง และรูปหม้อตั้งอยู่บนกองไฟ มีตัวอักษรกำกับเป็นภาษาอังกฤษว่า “Happy Pongal 2015” ตรงกลางมีการใช้เมล็ดข้าวซ้อมเป็นสีต่าง ๆ เช่น สีฟ้า สีเหลือง สีส้ม สีเขียว สีน้ำเงิน เป็นต้น ประดับเป็นลวดลายดอกไม้ สิ่งของที่ใช้เพื่อถวายพระศรีมหาอุมาเทวี ประกอบด้วยผลไม้ชนิดต่าง ๆ ที่ใส่อยู่ในถาดโลหะ เช่น องุ่น แอปเปิ้ล ส้ม เป็นต้น

10.00 น. ประธานคณะกรรมการวัดพระศรีมหาอุมาเทวีคือ คุณสุรพงษ์ ศิริธรรกุล กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของการประกอบพิธีไทพองัก โดยประธานอธิบายว่าไท หมายถึง เดือน ปงัก หมายถึงชื่ออาหารประเภทหนึ่งของชาวอินเดียใต้ที่ประกอบด้วยข้าวสาร หุงกับนมและธัญพืชต่าง ๆ ซึ่งพิธีกรรมนี้จัดขึ้นเพื่อแสดงความกตัญญูต่อธรรมชาติที่บันดาลให้ได้ผลผลิตทางการเกษตรตามที่ผู้คนต้องการ และยังถือเป็นช่วงที่สิ้นสุดการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตรอีกด้วย เมื่อได้ผลผลิต โดยเฉพาะข้าวมาแล้ว ผู้คนจะยังไม่นำข้าวไปขายหรือไปบริโภคเอง แต่จะคัดเลือกข้าวที่มีคุณภาพดีเพื่อหุงแล้วถวายแด่พระอาทิตย์ตอนดวงอาทิตย์ขึ้น

เมื่อก้าวประวัติความเป็นมาจบแล้ว ประธานคณะกรรมการวัดพระศรีมหาอุมาเทวี นำเจ้าภาพ⁴ ไปสักการบูชาเทวรูปองค์ประธานที่อยู่ภายในเทวาลัย จากนั้นพราหมณ์นำหม้อ 4 ใบออกมาจากเทวาลัย แล้วทั้งพราหมณ์และเจ้าภาพเดินเวียนขวาเทวาลัย หน้าขบวนมีคนถือตะเกียงที่จุดไฟเดินนำ 2 คน หม้อทั้งหมดจะมีคนคอยกางร่มให้ เมื่อเดินเวียนครบรอบที่ 1 พราหมณ์จะนำข้าวสุกบูชาศิวลึงค์ แล้วเดิน

วนรอบเทวาลัยอีกครั้ง เมื่อเดินเวียนครบรอบที่ 2 พราหมณ์นำมะพร้าวที่ปอกเปลือกแล้วไปจุดไฟ ระหว่างนี้พราหมณ์คนอื่นก็สวดมนต์ จากนั้นพราหมณ์นำมะพร้าวที่จุดไฟโยนลงพื้นให้แตกบริเวณหน้าเทวาลัย

เมื่อเดินเวียนรอบเทวาลัยเรียบร้อยแล้ว ประธานนำเจ้าภาพไปนั่งในบริเวณที่ทางวัดจัดไว้ ส่วนผู้ที่ไม่ได้เป็นเจ้าภาพนั่งอยู่อีกพื้นที่หนึ่งในบริเวณใกล้เคียงกัน พราหมณ์เริ่มพิธีด้วยการก่อกองไฟจากไม้ฟืนเป็น 4 กอง ก้อนเสาที่ใช้ก่อกองไฟคืออิฐบล็อกแบบปัจจุบัน จากนั้นนำหม้อทั้ง 4 ใบตั้งบนกองไฟ ซึ่งแต่ละหม้อมีดินไม้ชนิดหนึ่งที่ยังไม่ตัดรากผูกติดกับหม้อไว้ด้วย เมื่อตั้งหม้อบนกองไฟได้สักพัก ประธานเริ่มรินนมลงที่ละหม้อ แล้วต่อการรินนมลงในหม้อของเจ้าภาพ ซึ่งผู้ที่ไม่ได้เป็นเจ้าภาพจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประกอบพิธีกรรมในขั้นตอนนี้

จากนั้น ประธานรินน้ำตามลงไปทุกหม้อ พราหมณ์โหมไฟให้แรงขึ้นโดยใส่ฟืนเพิ่ม รวมถึงใส่การบูรลงในกองไฟ ระหว่างนี้เจ้าภาพจะได้รับข้าวสารเพื่อการประกอบพิธีกรรมทุกคน พอแบ่งข้าวเสร็จแล้ว ประธานจะเป็นคนเริ่มนำข้าวสารใส่ลงในหม้อทั้ง 4 ใบ

แล้วเจ้าภาพก็ใส่ข้าวสารลงในหม้อทั้ง 4 ใบ
ต่อจากประธาน

ต่อมาพราหมณ์จะเป็นคนปรุงข้าวที่หุง
ดังกล่าวด้วยเนยเหลว ผลไม้แห้งหยาบ เช่น
ฝรั่ง แอปเปิ้ล ผงเครื่องเทศ ธัญพืชต่าง ๆ
ระหว่างนั้นพราหมณ์ก็กวนข้าวต่อไป จึงใส่
มะพร้าวคั่ว มันคั่ว และเกลือ

11.00 น. พราหมณ์เริ่มเผาไฟอ่อนลง
แล้วกวนข้าวกับส่วนผสมอื่น ๆ จนละเอียดเป็น
เนื้อเดียว หุงต่อไปอีกราวครึ่งชั่วโมง จากนั้น
พราหมณ์นำข้าวที่กวนเสร็จแล้วที่ยังอยู่ใน
หม้อยกเข้าไปบูชาเทวรูปในเทวาลัยทั้ง 4 หม้อ

11.30 น. ประธานนำเจ้าภาพตาม
พราหมณ์เข้าไปในเทวาลัยเพื่อประกอบพิธี
ถวายข้าวแด่เทพเจ้า จากนั้นพราหมณ์ออกมา
จากเทวาลัย โดยมีกำยานและคันฉ่องออกมา
ด้วย เพื่อบูชาเทพเจ้าทุกองค์ในวัด ระหว่างนี้
พราหมณ์คนอื่นก็สั่นกระดิ่งไปด้วย ต่อมา
พราหมณ์ยกหม้อข้าว 1 หม้อมาตั้งบริเวณ
หน้าเทวรูปพระศรีมหาอุมาเทวีที่ใช้ประกอบ
พิธีกรรม แล้วสวดมนต์บูชาเทพี ประกอบพิธี
อารตี นำดอกไม้โปรยยังเทวรูป จากนั้น
พราหมณ์พรมน้ำมันต์ให้ผู้มาเข้าร่วมพิธี (ทั้งที่
เป็นเจ้าภาพและไม่ได้เป็นเจ้าภาพ) ระหว่างนี้

พราหมณ์คนอื่นก็ยังสวดมนต์บูชาเทพีต่อไป
เมื่อพรมน้ำมันต์ให้แก่ผู้มาร่วมงานแล้ว
พราหมณ์โปรยดอกไม้ไปยังเทวรูป แล้ว
พรมน้ำมันต์ที่เทวรูป เสร็จแล้วพราหมณ์เอา
พวงมาลัยคล้องคอประธาน เอาถาดผลไม้ให้
1 ถาด จากนั้นประธานและพราหมณ์จะแบ่ง
ข้าวที่ประกอบพิธีกรรมเสร็จแล้วให้เจ้าภาพ
ได้รับประทานก่อน จากนั้นผู้ที่ไม่ได้เป็น
เจ้าภาพจึงจะได้รับข้าวที่ประกอบพิธีกรรมเสร็จ
แล้วในภายหลัง

ข้าวที่หุงเสร็จแล้วในเทศกาลไทปงกัล

การอภิปรายผล

จากข้อมูลข้างต้น สามารถวิเคราะห์ และเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้ ดังนี้

เทวรูปประธานที่ใช้ในการประกอบ พิธีกรรม เนื่องจากเทศกาลไทพงกัลถือเป็น เทศกาลที่จัดขึ้นเพื่อระลึกถึงพระคุณของ พระอาทิตย์ที่ทำให้ผลผลิตทางการเกษตร อุดมสมบูรณ์ดี เทพที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมใน เทศกาลนี้จึงเป็นพระอาทิตย์หรือพระสุริยเทพ อย่างไรก็ตาม เทวรูปประธานที่ปรากฏใน การประกอบพิธีกรรมในเทศกาลไทพงกัลที่ วัดพระศรีมหาอุมาเทวี เป็นเทวรูปพระแม่ศรี- มหามาริธมมันหรือพระอุมา อันเป็นเทพ ประธานของวัดพระศรีมหาอุมาเทวี ซึ่งลักษณะ ของเทวรูปพระอุมา มี 4 กร พระกรซ้ายบนถือ ปาสะ (บ่วงบาศ) พระกรซ้ายล่างถือถ้วย พระกรขวาบนถือบันฑะแว้ และพระกรขวา ล่างถือดาบ สวมสิราภรณ์ ทั้งนี้ การประกอบ พิธีกรรมก็ยังคงคติความเชื่อดั้งเดิมที่ว่า เมื่อหุงข้าวเสร็จแล้วจะต้องนำไปถวายแด่ พระอาทิตย์ก่อน เพียงแต่ไม่ปรากฏเทวรูป พระอาทิตย์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการประกอบ พิธีกรรมในเทศกาลไทพงกัลที่วัดพระศรี- มหาอุมาเทวี ยังคงคติความเชื่อเดิมในเรื่องการ

บูชาพระอาทิตย์เช่นเดียวกับพิธีกรรมในเทศกาล ไทพงกัลที่ประเทศอินเดีย

ลักษณะที่เหมือนกันอีกประการหนึ่ง คือ การประดับตกแต่งพื้นด้วยแป้งข้าวผสมสีและ ข้าวสารผสมสีที่เรียกว่า โกลัมหรือรังโคลี โดย รูปแบบโกลัมที่ปรากฏในวัดพระศรีมหาอุมาเทวี มีรูปต้นมะพร้าวและต้นอ้อย หงส์และนกยูง รวมถึงการใช้ต้นอ้อยในการประกอบพิธีกรรม สำหรับอ้อยนั้นถือเป็นสัญลักษณ์แห่งการ เชื่อมสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น และยังเป็น อาหารทิพย์ในสวรรค์เมื่อครั้งฤๅษีวิศวามิตร สร้างสวรรค์ให้กับท้าวศรีสัชนา (สมบัติ พลายน้อย, 2543, หน้า 476) ส่วนมะพร้าวนั้นถือเป็น สัญลักษณ์แห่งความอุดมสมบูรณ์ และยังถือว่าเป็นผลไม้ของพระศิวะด้วย เพราะลูกมะพร้าว มีตา 3 ตา (สมบัติ พลายน้อย, 2543, หน้า 392) ส่วนขำวนั้นถือว่าเป็นสัญลักษณ์แห่งความเป็น มงคลและขับไล่สิ่งชั่วร้ายได้ด้วย (สมบัติ พลายน้อย, 2543, หน้า 116-117) นอกจากนี้ ดอกจำปาที่ใช้บูชาเทวรูปยังถือเป็นดอกไม้ ศักดิ์สิทธิ์ตามคติในศาสนาฮินดู (สมบัติ พลายน้อย, 2544, หน้า 139) สำหรับสัตว์ที่ ปรากฏในโกลัม มีรูปหงส์อันเป็นสัญลักษณ์ แทนพาหนะของพระพรหม และเป็นสัตว์ที่อยู่

ในสวรรค์ส่วนนกงูก็ถือเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์อันเป็นพาหนะของพระขันธกุมาร (สมบัติพลายน้อย, 2541, หน้า 182)

นอกจากนี้ เมื่อเสร็จพิธีกรรมแล้ว ทางวัดก็ได้แบ่งข้าวที่หุงเสร็จแจกจ่ายให้กับผู้มาร่วมงาน เพราะเชื่อว่าเมื่อได้รับประทานแล้วจะเป็นสิริมงคลแก่ตน ซึ่งคติความเชื่อนี้ก็สอดคล้องกับการแจกจ่ายข้าวที่หุงเสร็จแก่ผู้คนทั่วไปในประเทศอินเดีย

ในส่วนของการเปรียบเทียบถึงความแตกต่างระหว่างเทศกาลไทโปงกัลที่อินเดียกับเทศกาลไทโปงกัลที่วัดพระศรีมหาอุมาเทวีของไทยพบว่า ระยะเวลาที่จัดเทศกาลไทโปงกัลที่อินเดียมี 4 วัน และแต่ละวันก็มีรายละเอียดในการประกอบพิธีกรรมมากมาย แต่เทศกาลไทโปงกัลที่วัดพระศรีมหาอุมาเทวินั้นจัดเพียง 1 วัน คือวันไทโปงกัลหรือวันหุงข้าวทิพย์ และการประกอบพิธีกรรมก็ใช้ระยะเวลาสั้น ๆ เพียง 2 ชั่วโมงเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าการประกอบพิธีกรรมในเทศกาลไทโปงกัลที่วัดพระศรีมหาอุมาเทวีเป็นการสืบเนื่องคติความเชื่อทางศาสนาดั้งเดิมที่มาจากทมิฬเท่านั้น แต่ไม่ได้มีผลหรือมีความสัมพันธ์กับคติความเชื่อด้านวิถีชีวิตของผู้คนอีกต่อไป อาจเป็นเพราะพื้นที่

กรุงเทพมหานครเป็นสังคมเมืองที่ไม่ปรากฏการประกอบอาชีพเกษตรกรรมอีกแล้ว รวมถึงชาวทมิฬที่เข้ามาอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครก็ไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเหมือนชาวทมิฬในอินเดีย ซึ่งในการประกอบพิธีในวันไทโปงกัลที่วัดพระศรีมหาอุมาเทวี ไม่ปรากฏชาวไทยเชื้อสายทมิฬหรือชาวทมิฬเข้าร่วมพิธีมากนัก โดยผู้ที่มาร่วมงานส่วนใหญ่เป็นคนไทย ทั้งที่เป็นเจ้าภาพและไม่เป็นเจ้าภาพราว 50 คน เท่านั้น อาจเป็นเพราะช่วงเวลาประกอบพิธีกรรมคือราว 10.00 - 12.00 น. ในวันพฤหัสบดีเป็นช่วงเวลาที่คนทั่วไปกำลังทำงานหรือประกอบกิจการต่าง ๆ จึงมีผู้คนเข้าร่วมพิธีกรรมไม่มาก

นอกจากนี้ การประกอบพิธีกรรมในเทศกาลไทโปงกัลที่วัดพระศรีมหาอุมาเทวียังมีพราหมณ์เป็นผู้ประกอบพิธี แสดงให้เห็นว่าพิธีไทโปงกัลเป็นส่วนหนึ่งในพิธีกรรมทางศาสนาและแสดงถึงพื้นที่ทางอำนาจที่พราหมณ์มีเหนือกว่าคนทั่วไป เพราะเมื่อพราหมณ์เป็นผู้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนที่ซับซ้อนเกินกว่าที่คนทั่วไปจะกระทำได้ ก็ถือว่าพราหมณ์เป็นผู้มีสถานภาพทางสังคมที่สูงกว่าคนทั่วไปแตกต่างจาก

พิธีกรรมในเทศกาลไทโปงกัลที่อินเดีย ที่ส่วนใหญ่แล้วผู้คนทั่วไปสามารถประกอบพิธีเองได้ แสดงให้เห็นว่าการเข้าถึงเทพเจ้าหรือความศักดิ์สิทธิ์นั้น ผู้คนทั่วไปก็สามารถกระทำเองได้ รวมถึงพิธีกรรมและเทศกาลไทโปงกัลที่อินเดีย ยังคงมีความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของผู้คนที่ส่วนมากยังประกอบอาชีพเกษตรกรรมอยู่ทั่วไป

ในส่วนของผู้เข้าร่วมพิธีกรรมทั้งที่เป็นเจ้าภาพและไม่เป็นเจ้าภาพ ส่วนใหญ่เป็น คนวัยทำงาน มีผู้สูงอายุบ้างเล็กน้อย มีจำนวนผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ซึ่งอาจแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงที่อยู่ในเมืองมีการดำเนินชีวิตที่พบกับความกดดันในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการทำงาน ชีวิตครอบครัว เป็นต้น จึงต้องหาสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจในช่องทางต่าง ๆ และพิธีกรรมนี้ก็อาจตอบสนองในการลดความกดดันในการดำเนินชีวิตของผู้หญิงได้

ในเรื่องการแต่งกายพบว่า การแต่งกายมีข้อแตกต่างกันเล็กน้อย กล่าวคือ ผู้ที่เป็นเจ้าภาพส่วนใหญ่มักจะสวมเสื้อที่ทางคณะกรรมการวัดได้มอบให้ (เป็นเสื้อยืดคอปกสีเหลือง ตรงหน้าอกด้านซ้ายปักตราสัญลักษณ์คือตัวโอมแบบทมิฬของวัด) ส่วนผู้ที่ไม่ได้เป็นเจ้าภาพก็

แต่งกายด้วยชุดสุภาพทั่วไป ไม่เคร่งครัดเรื่องสี ซึ่งเป็นการแบ่งแยกกลุ่มของเจ้าภาพกับกลุ่มที่ไม่ใช่เจ้าภาพค่อนข้างชัดเจน และผู้ที่เป็นเจ้าภาพยังมีส่วนร่วมในการประกอบพิธีกรรม บางช่วงอีกด้วย ซึ่งการจะเป็นเจ้าภาพได้นั้นจะต้องมีเงินอุดหนุนเพื่อสนับสนุนการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ตามจำนวนที่ทางคณะกรรมการวัดเป็นผู้กำหนด อันเป็นการแสดงให้เห็นว่า ในปัจจุบันการเข้าถึงความศักดิ์สิทธิ์ในรูปแบบต่าง ๆ หากมีเงินสนับสนุนก็สามารถเข้าถึงความศักดิ์สิทธิ์ได้ก่อนผู้ที่ไม่ได้สนับสนุนเงินแก่วัด

สรุป

จากการศึกษาเรื่องการประกอบพิธีกรรมในเทศกาลไทโปงกัลที่วัดพระศรีมหาอุมาเทวี เป็นพิธีกรรมที่สืบเนื่องมาจากการประกอบพิธีกรรมในเทศกาลไทโปงกัลของชาวทมิฬในอินเดีย แต่ก็ได้ปรับเปลี่ยนคติความเชื่อในการประกอบพิธีกรรมเนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น กลุ่มผู้เข้าร่วมพิธีกรรมที่เป็นคนไทยซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อการเข้าถึงความศักดิ์สิทธิ์ของพิธีกรรม แตกต่างจากชาวทมิฬในอินเดียที่ยังมีคติความเชื่อเกี่ยวกับการเกษตรกรรม

สถานที่ตั้งของวัดพระศรีมหาอุมาเทวีซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองที่ไม่มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมอีกแล้ว ระยะเวลาในการประกอบพิธีกรรมที่จัดเพียง 1 วัน รวมถึงการประกอบพิธีกรรมของพราหมณ์ที่กลายเป็นส่วนหนึ่งในพิธีกรรมทางศาสนา ไม่มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของผู้คนทั่วไปอีกต่อไป นอกจากนี้การเข้าถึงความศักดิ์สิทธิ์ยังมีเรื่องเงินมาเป็นเงื่อนไข โดยผู้ที่สนับสนุนเงินแก่วัดก็จะได้เข้าถึงความศักดิ์สิทธิ์ก่อนผู้ที่ไม่ได้สนับสนุนเงินแก่ทางวัด ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์เดิมในการประกอบพิธีกรรมในเทศกาลไทพงกัลของชาวทมิฬดั้งเดิมไปอย่าง

สิ้นเชิง

ทั้งนี้ การศึกษาการประกอบพิธีกรรมในเทศกาลไทพงกัล อาจมีการขยายผลออกไปในพื้นที่อื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะประเทศมาเลเซียและประเทศสิงคโปร์ที่มีชาวทมิฬอพยพเข้ามาอยู่เป็นจำนวนมาก เพื่อศึกษาเปรียบเทียบถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างด้านการประกอบพิธีกรรม ตลอดจนคติความเชื่อที่ปรากฏอยู่ในพิธีกรรม ทำให้เกิดความเข้าใจถึงวิถีชีวิตของผู้คนในโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามปัจจัยอันหลากหลายต่อไป

เชิงอรรถท้ายบท

²นอกจากนี้ ชื่อเทศกาลไทพงกัลยังเรียกกันในรัฐอานธรประเทศ เบงกอล เกราละ พินาร์ และกัวอิกด้วย

³ปัจจุบันคือเมืองเชนไน

⁴เจ้าภาพคือผู้ที่สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการประกอบพิธีตามจำนวนที่ทางวัดได้กำหนดไว้

⁵ตะเกียงจุดไฟที่ใช้ประกอบพิธีกรรมบูชาเทพเจ้า

⁶อารตีคือการบูชาเทพและเทพีโดยการวนตะเกียงคันชีพหน้าเทวรูป แต่เดิมเชื่อว่าจุดประสงค์การประกอบพิธีอารตีนี้ก็เพื่อต้องการแสงสว่าง เนื่องจากการประกอบพิธีกรรมบูชาเทพในอดีตมักประกอบพิธีกรรมในถ้ำ

บรรณานุกรม

- ดิรูมาลย์ แกเลอเรีย. (2558). 15 มกราคม 58 เป็นวัน Pongal ปังกัล. สืบค้นจาก https://www.facebook.com/permalink.php?id=804659229554452&story_fbid=862792100407831.
- วรรณพรรณ เรื่องทรัพย์. (2547). การศึกษารูปแบบทางสถาปัตยกรรมและประติมานวิทยาที่ เทวสถานพระศรีมหาอุมาเทวี (วัดแขก สีลม). การศึกษาเฉพาะบุคคลศิลปศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สมบัติ พลายน้อย. (2541). สัตวนิยาย. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- สมบัติ พลายน้อย. (2543). พฤษนิยาย. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- สมบัติ พลายน้อย. (2544). พืชพรรณไม้มงคล. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- อาศรมศรีจักรนาท. (2556). วันไทย ปังกัล / อุตราชัน สังกรานติ / มกรา สังกรานติ. สืบค้นจาก http://www.astroneemo.net/index.php?option=com_content&view=article&id=1564:2013-08-27-06-32-23&catid=159:-3-2556-&Itemid=50
- Thai Pongal. (2015). Retrieved from <http://www.pongalfestival.org/thai-pongai.html>.